

กระบวนการจัดตั้งธุรกิจบริการผู้สูงอายุในประเทศไทย

ประทีป ช่วยเกิด

นักวิจัยประจำ

สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การจัดตั้งธุรกิจบริการผู้สูงอายุในประเทศไทย มีกระบวนการสำคัญที่ต้องดำเนินการ โดยมีขั้นตอนการขออนุญาตประกอบกิจการ แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่

ส่วนที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจ

ส่วนที่ 2 การขออนุญาตประกอบกิจการบริการผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 3 ภาษีและประกันสังคม

● ส่วนที่ 1 การจัดตั้งธุรกิจ

ธุรกิจบริการผู้สูงอายุสามารถประกอบธุรกิจได้ทั้งในรูปแบบของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ธุรกิจบริการผู้สูงอายุจัดเป็นธุรกิจบริการ ซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับของประกาศกระทรวงพาณิชย์ จึงเป็นกิจการที่ไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม หากมีการจัดตั้งในรูปแบบนิติบุคคล (ห้างหุ้นส่วนและบริษัท) ผู้ดำเนินการขอจดทะเบียนได้ที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งวิธีการขอจดทะเบียนจะแตกต่างกันไปตามรูปแบบของธุรกิจที่ต้องการจัดตั้ง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) กิจการเจ้าของคนเดียว เป็นกิจการที่มีบุคคลเดียวเป็นผู้ลงทุนและเป็นเจ้าของกิจการ สำหรับธุรกิจที่ทำการซื้อขายสินค้าหรือธุรกิจที่เข้าข่ายอื่น ๆ มีหน้าที่ต้องยื่นขอจดทะเบียนพาณิชย์ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้เริ่มประกอบกิจการ

2) ห้างหุ้นส่วนจำกัด กิจการที่มีผู้ลงทุนร่วมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ตกลงกระทำการร่วมกัน เพื่อแสวงหากำไร และมุ่งหวังที่จะแบ่งผลกำไรจากการดำเนินกิจการนั้น แบ่งเป็น 3 ประเภทย่อย คือ ห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนจำกัด

3. บริษัทจำกัด เป็นกิจการที่มีผู้ร่วมก่อการตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป จัดตั้งเป็นประเภทนิติบุคคล มีการแบ่งทุนออกเป็นหุ้นมูลค่าหุ้นละเท่า ๆ กัน ผู้ถือหุ้นทุกคนจะรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังชำระไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือเท่านั้น และผู้บริหารนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ถือหุ้นก็ได้

หมายเหตุ: สำหรับธุรกิจบริการผู้สูงอายุที่ดำเนินธุรกิจด้านบริการอย่างเดียวจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ แต่ถ้าร้านมีการขายสินค้าอื่น ๆ ด้วย ผู้ลงทุนต้องขอจดทะเบียนพาณิชย์

● **ส่วนที่ 2 การขออนุญาตประกอบกิจการบริการผู้สูงอายุ**

พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 เป็นกฎหมายหลักที่ได้รับการบัญญัติขึ้นเพื่อควบคุมมาตรฐานการประกอบกิจการเพื่อสุขภาพ ในการเปิดกิจการบริการผู้สูงอายุ ผู้ประกอบการต้องติดต่อหน่วยงานหลัก 4 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร และอื่น ๆ โดยแต่ละหน่วยงานมีกิจกรรมหรือสิ่งที่ผู้ประกอบการต้องดำเนินการ และรายการเอกสารหรือสิ่งที่จะได้รับภายหลังการดำเนินการ สรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ลำดับ	หน่วยงาน	ขั้นตอน/กระบวนการ	เอกสารการอนุญาต
1	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ตั้งของกิจการ	การขออนุญาตสถานพยาบาล (กรณีที่มีการประกอบกิจการที่เข้าข่ายการประกอบโรคศิลปะ)	- ใบอนุญาตสถานพยาบาล
2	องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล	- ขออนุญาตใช้อาคาร (ถ้ามี) - ขอใบอนุญาตการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	- ใบขออนุญาตใช้อาคาร - ใบอนุญาตการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
3	สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า	- ขอจดทะเบียนนิติบุคคล ในกรณีผู้ประกอบการเป็นนิติบุคคล และยังไม่จดทะเบียนกิจการในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด	- ใบสำคัญการจดทะเบียน และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4	กรมสรรพากรและอื่น ๆ		
	กรมสรรพากร	- เลขบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร	- เลขบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร
	สำนักงานประกันสังคม	- กรณีที่ลูกจ้าง ต้องขอเลขบัญชีนายจ้าง	- เลขที่บัญชีนายจ้าง

● **ส่วนที่ 3 ภาษีและประกันสังคม**

ผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดาไม่ต้องขออนุญาตจะต้องนำรายได้จากการประกอบธุรกิจไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ขึ้นอยู่กับรูปแบบของการทำธุรกิจ หากมีรายได้ประจำอยู่แล้ว การเปิดธุรกิจในามบุคคลธรรมดา อาจจะทำให้เสียภาษีเงินได้สูง เนื่องจากต้องนำรายได้ทั้งหมดมารวมคำนวณภาษี แต่การจัดตั้งเป็นนิติบุคคลประเภท ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด แม้จะเป็นประโยชน์ แต่ก็จะมี

ความยุ่งยากตามมา จะต้องวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย ความพร้อมของตนเองโดยอาจจะนำข้อมูลรายรับ – รายจ่าย มา คำนวณภาระภาษีเปรียบเทียบทั้งสองกรณีน่าจะได้คำตอบที่ชัดเจน สำหรับธุรกิจบริการผู้สูงอายุการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ อาจจะไม่มีความจำเป็นใ้เสร็จรับเงินที่สมบูรณ์ อาจจะทำให้การทำธุรกิจในรูปของบริษัทประสบ ปัญหาด้านการทำบัญชีได้ การทำธุรกิจในรูปบุคคลธรรมดาอาจจะเหมาะสมกว่า เพราะสามารถที่จะเลือกหัก รายจ่ายเป็นการเหมา หรือหักรายจ่ายตามความจำเป็นและสมควร โดยไม่ต้องจัดทำบัญชียื่นงบการเงินเหมือน บริษัท

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, คู่มือพัฒนาธุรกิจบริการผู้สูงอายุสู่เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการบริหาร จัดการธุรกิจ, พิมพ์ครั้งแรก มกราคม 2561

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, คู่มือการให้คำปรึกษาธุรกิจ SMEs.